

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **P. K.**, zast. JUDr. Miroslavem Demčákem, advokátem, se sídlem Praha 3, Baranova 17, proti žalovanému: **Ministerstvo dopravy**, se sídlem Praha 1, nábr. Ludvíka Svobody 12, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 11. 2003, č. j. 8 Ca 250/2003 – 15,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. 11. 2003, č. j. 8 Ca 250/2003 – 15, **se z r u š u j e** a věc **se v r a c í** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze usnesením ze dne 12. 11. 2003, č. j. 8 Ca 250/2003 – 15, odmítl návrh žalobce a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění usnesení uvedl, že žalobce se podáním žaloby ze dne 23. 7. 2003 domáhal původně u Krajského soudu v Praze přezkoumání rozhodnutí Ministerstva dopravy a spojů ze dne 23. 5. 2003, č. j. 856/2003-160. Krajský soud usnesením ze dne 31. 7. 2003 vyzval žalobce podle ustanovení § 37 odst. 5 s přihlédnutím k ustanovení § 71 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), aby ve lhůtě 14ti dnů od doručení tohoto usnesení odstranil vady podání, t. j. sdělil, kdy napadené rozhodnutí žalovaného obdržel, označil výrok rozhodnutí, který napadá, navrhl výrok rozsudku a připojil opis napadeného rozhodnutí. Současně žalobce poučil, že nebude-li podání v uvedené lhůtě opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne. Poté podle ustanovení § 7 odst. 6 s. ř. s. Krajský soud v Praze postoupil usnesením ze dne 29. 9. 2003, které nabylo právní moci dne 10. 10. 2003, věc Městskému soudu v Praze, jako soudu věcně a místně příslušnému. Městský soud v Praze v napadeném usnesení citoval ustanovení § 37 odst. 2 a 3, § 71 odst. 1 a § 37 odst. 5 s. ř. s. a konstatoval, že vzhledem k tomu, že žalobce ve svém podání vyjádřil pouze nesouhlas s rozhodnutím Ministerstva dopravy a spojů, aniž by uvedl, v čem spatřuje nezákonnost

nebo nicotnost napadeného rozhodnutí, a jaké navrhuje důkazy k prokázání svých tvrzení, byl vyzván usnesením ze dne 31. 7. 2003 k odstranění vad podání tak, aby byly splněny náležitosti žaloby ve smyslu § 71 odst. 1 s. ř. s. Soud dále uvedl, že usnesení bylo žalobci doručeno do vlastních rukou dne 12. 9. 2003 (fikce doručení podle ustanovení § 46 odst. 4 o. s. ř.). Žalobce však ve stanovené lhůtě podání nedoplnil ani neopravil a soud proto řízení o podaném návrhu odmítl, neboť podání žalobce ze dne 23. 7. 2003 pro uvedené nedostatky nedovolovalo soudu pokračovat v řízení.

Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Uvedl, že v době podání návrhu ze dne 23. 7. 2003 si byl vědom toho, že tento návrh nemá řádné náležitosti, neboť jej učinil ve velké časové tísní s tím, že po výzvě soudu návrh doplní. V době, kdy mu byla výzva k odstranění vad doručována, nebyl přítomen v místě trvalého bydliště z důvodu dlouhodobých zdravotních komplikací (bydlel u syna, který o něho pečoval), a proto nemohl zásilku vyzvednout a vady podání odstranit. Jako důkaz pro své tvrzení připojil lékařskou zprávu ze dne 3. 12. 2003. Navrhoval, aby Nejvyšší správní soud přihlédl k jeho námitkám, a napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení. Současně požádal o osvobození od soudního poplatku, neboť je v plném invalidním důchodu a má vyživovací povinnost k nezletilému synovi, a též zvýšené náklady v souvislosti s léčením.

Ke kasační stížnosti byla připojena lékařská zpráva MUDr. H. N. ze dne 3. 12. 2003.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 18. 2. 2004, č. j. 8 Ca 250/2003 – 35, přiznal žalobci osvobození od soudních poplatků.

Žalovaný – Ministerstvo dopravy – ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 1. 4. 2004 uvedl, že souhlasí s usnesením Městského soudu v Praze, a navrhuje, aby kasační stížnost byla v plném rozsahu zamítnuta. Namítal, že kasační stížnost je nepřijatelná podle § 104 odst. 4 s. ř. s., protože žalobce měl možnost své námitky uplatnit proti rozhodnutí správního orgánu již v podané žalobě, nebo požádat příslušný soud o prodloužení lhůty k doplnění podané žaloby.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Po přezkoumání věci dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Z obsahu kasační stížnosti vyplývá, že stěžovatel výslovně označil jako důvod kasační stížnosti ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Podle uvedeného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo zastavení řízení.

Nejvyšší správní soud z obsahu soudního spisu zjistil, že stěžovatel v podání adresovaném Krajskému soudu v Praze ze dne 23. 7. 2003, které označil jako „žaloba proti rozhodnutí Ministerstva dopravy“ uvedl, že podává žalobu proti správnímu rozhodnutí Ministerstva dopravy ze dne 23. 5. 2003, č. j. 856/2003-160. V tomto podání dále uvedl, že vzhledem k tomu, že mu byl ustanoven zástupce až dnešního dne, bude žaloba odůvodněna se všemi náležitostmi později. Krajský soud v Praze usnesením ze dne 31. 7. 2003, č. j. 45 Ca 89/2003 – 2, vyzval stěžovatele podle ustanovení § 37 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb. k tomu, aby ve lhůtě 14ti dnů od doručení tohoto usnesení odstranil vady podání,

příčemž ve výroku usnesení uvedl, jakým způsobem mají být tyto vady odstraněny. Současně stěžovatele poučil o tom, že nebude-li podání ve lhůtě opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne.

Uvedené usnesení bylo stěžovateli doručováno (nejprve nikoliv do vlastních rukou) na adresu P. 3, K. 168. Protože stěžovatel nebyl zastižen, byla zásilka uložena dne 6. 8. 2003, o čemž byl stěžovatel téhož dne vyrozuměn, a poté vrácena Krajskému soudu v Praze s tím, že nebyla vyžádána. Podle pokynu soudu pak bylo uvedené usnesení stěžovateli doručováno do vlastních rukou. Podle vrácené doručky vyplývá, že stěžovatel nebyl zastižen, a dne 2. 9. 2003 byla zásilka uložena, což bylo stěžovateli téhož dne oznámeno. Poté byla tato zásilka vrácena soudu s tím, že nebyla vyžádána. Krajský soud poté usnesením ze dne 29. 9. 2003, č. j. 45 Ca 89/2003 – 8, postoupil věc Městskému soudu v Praze jako soudu věcně a místně příslušnému, kam došla 30. 10. 2003. Nato bylo vydáno nyní přezkoumávané rozhodnutí.

Podle ustanovení § 46 odst. 4 o. s. ř. v jeho znění do 31. 12. 2004, za použití § 42 odst. 5 s. ř. s. platí, že nebyl-li adresát písemnosti, která má být doručena do vlastních rukou, zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, písemnost se uloží a adresát se vhodným způsobem vyzve, aby si písemnost vyzvedl. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do 10ti dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Podle ustanovení § 46 odst. 2 o. s. ř. v jeho znění do 31. 12. 2004, nebyl-li adresát zastižen, ačkoliv se v místě doručení zdržuje, doručí se jiné dospělé osobě bydlící v témže bytě nebo v témže domě, působící v témže místě podnikání nebo zaměstnané na témže pracovišti, je-li ochotna obstarat odevzdání písemnosti. Není-li možno ani takto doručit, písemnost se uloží a adresát se vhodným způsobem vyzve, aby si písemnost vyzvedl. Nevyzvedne-li si adresát zásilku do tří dnů od uložení, považuje se poslední den této lhůty za den doručení, i když se adresát o uložení nedozvěděl.

Podle ustanovení § 46 odst. 5 o. s. ř. v jeho znění do 31. 12. 2004, není-li zjištěn opak, má se za to, že se adresát v místě doručení zdržoval.

Z výše uvedeného vyplývá, že při doručování poštou, jak tomu bylo i v posuzované věci, se místo, den a způsob doručení prokazuje zásadně doručenkou, kterou pošta vrací zpět odesílateli (odesílajícímu soudu). Příslušnou poštou vystavená doručenka, zachycující postup při doručování, včetně údajů vyžadovaných ustanovením § 46 odst. 4 (§ 46 odst. 2) o. s. ř., je listinou, jež má povahu veřejné listiny. To znamená, že je na účastníku, který tvrdí opak (oproti údajům obsaženým v doručence), aby ke svým tvrzením nabídl důkazy a jejich prostřednictvím opačné tvrzení prokázal (§ 134 o. s. ř.). S ohledem na obsah kasačních námitek je třeba připomenout, že obsahem doručky je deklarována též skutečnost, že adresát se zdržoval v místě doručení, a to v době doručení. Ten fakt, že adresát nebyl zastižen, a že se na adrese doručení zdržuje, je základním předpokladem náhradního doručení podle § 46 odst. 4 (§ 46 odst. 2) o. s. ř. v jeho znění do 31. 12. 2004 za použití § 42 odst. 5 s. ř. s. Právě tento základní předpoklad stěžovatel zpochybňuje tvrzením, že v době doručení se v místě trvalého bydliště z důvodů dlouhodobých zdravotních potíží (bydlel u syna, který o něho pečoval) nezdržoval, a proto si nemohl zásilku vyzvednout a vady podání odstranit. Své tvrzení dokládá lékařskou zprávou MUDr. H. N. ze dne 3. 12. 2003.

Zákonná konstrukce umožňující náhradní doručení vycházela z toho, že adresát se v době doručení skutečně zdržoval v místě doručení a měl tak možnost si doručovanou zásilku bezprostředně po náhradním doručení převzít či vyzvednout. Jestliže by však bylo

adresátem dodatečně prokázáno, že zjištění pošty o tomto předpokladu náhradního doručení je nesprávné, šlo by o doručení neúčinné.

V daném případě postupoval Městský soud v Praze podle ustanovení § 46 odst. 4 a 5 (§ 46 odst. 2) o. s. ř. a § 42 odst. 5 s. ř. s. Vzhledem k tomu, že nebyl zjištěn opak, měl za to, že se stěžovatel v místě doručování zdržoval a zásilku považoval za doručenou. Se zřetelem k námitkám stěžovatele je však výše uvedená úvaha soudu zpochybněna a nelze vyloučit, že po náležitém objasnění toho, kde se stěžovatel v době doručování usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2003, č. j. 45 Ca 89/2003 – 2, zdržoval, bude třeba dospět k závěru, že výzva k odstranění vad podání nebyla stěžovateli účinně doručena.

Nejvyšší správní soud tedy uvádí, že důsledky nesprávného závěru doručujícího orgánu o tom, že se adresát v místě doručování zdržuje, nejsou neodvratné. Zjistí-li soud dodatečně, že se adresát v místě doručování v rozhodné době nezdržoval, fikce doručení písemnosti podle § 46 odst. 2, 4 o. s. ř., použitého se zřetelem k ustanovení § 42 odst. 5 s. ř. s., nenastala (shodně též rozsudek NSS ze dne 3. 2. 2005, č. j. 2 Azs 437/2004 – 69).

Se zřetelem k výše uvedenému a s ohledem na stěžovatelovy námitky nutno dospět k závěru, že bylo zpochybněno splnění zákonných podmínek pro postup soudu podle § 37 odst. 5 s. ř. s., neboť bylo zpochybněno to, že výzva směřující k odstranění vad žaloby byla stěžovateli účinně doručena. Nejvyšší správní soud tedy kasační stížnost považuje za důvodnou, a proto napadené usnesení Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). V dalším řízení je soud vázán právním názorem v tomto rozsudku uvedeným, což znamená, že bude třeba, aby objasnil, zda se stěžovatel v době doručování usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2003 v místě doručení zdržoval, a zda mu uvedené usnesení bylo účinně doručeno či nikoliv. V závislosti na závěru, který si o této otázce učiní, pak posoudí, zda jsou splněny podmínky pro postup podle ustanovení § 37 odst. 5 s. ř. s., či nikoliv. V novém rozhodnutí rozhodne soud o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. května 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu